

Zdenko Prijić, centar *Splita*, postiže koš na igralištu u *Spinutu* 1961. godine.

Kako se stvarao europski prvak

Tekst: MLADEN CUKROV

Prije pola stoljeća košarkaši „*Splita*“ plasirali su se u prvu jugoslavensku ligu. Bio je to prvi korak na putu do trostrukog naslova europskih prvaka petnaestak godina kasnije...

Bila je subota 5. listopada 1963. Košarkašice *Splita* igrale su odlučujuću utakmicu za opstanak u Prvoj ligi. Protivnice su im bile igračice ljubljanske *Olimpije*. Na otvorenom košarkaškom igralištu u splitskom predjelu *Spinut* okupilo se oko 1000 gledatelja kako bi bodrilo svoje ljubimice. Utakmica je bila teška i neizvjesna. Na poluvremenu Ljubljancanke su vodile 40-29. Strah se uvukao u kosti igračicama i prisutnim gledateljima. Početkom drugog poluvremena počela je padati kiša koja je donijela veliki preokret. Tatjana Zoković, Ana Duplančić i Biserka Jurić postaju sve sigurnije i pune koš ljubljanske *Olimpije*.

Na kraju: 67-62 za splitske košarkašice! Svi su u zagrljaju, a trener Hrvoje Čulić slavi veliku pobjedu. Potrcao je prema splitskom košarkaškom suncu Josipu Bulatu s pitanjem što je s muškom momčadi u Velenju. Te se večeri u Splitu slavio opstanak ženske ekipe u Prvoj ligi, no nitko još ništa nije znao što se događa u Velenju gdje su se igrale kvalifikacije za Prvu ligu...

Nastupalo je šest momčadi iz bivših jugoslavenskih republika. Momčad *Splita*, kao prvak Hrvatske, morala je odigrati kvalifikacijske utakmice protiv *Slobode* (Beograd - Srbija), *Ivangrada* (Crna Gora), *Mlade Bosne* (Sarajevo - BiH), *Rabotničkog* (Skoplje - Makedonija) i *Slovana* (Ljubljana - Slovenija).

Prema propozicijama u Prvu ligu su se trebale plasirati najbolje dvije momčadi, a najveće šanse davale su se momčadi *Slovana* i *Slobode*. Momčad *Splita* nitko nije ozbiljno shvaćao kao kandidata za prva dva mjesta.

Brašno osiguralo putovanje

U to je vrijeme Branko Radović bio trener i igrač splitske momčadi. Iza sebe je imao dugu i bogatu karijeru. Nastupao je za zagrebačku *Industromontažu* i beogradske klubove *Partizan* i *Crvenu Zvezdu*. Imao je i 35 nastupa u reprezentaciji Jugoslavije. Povratkom u Split 1960. godine, pokrenuo je mušku košarku i stvorio respektabilnu momčad. Upornim radom i dugogodišnjim iskustvom doveo je svoju momčad do kvalifikacija u Velenju te 1963. Pomoćnik na klupi bio mu je Zdenko Prijić, a tehniko Božidar Škaro. Momčad je jedva skupila novce za put i do zadnjeg momenta nije se znalo hoće li se putovati ili ne. Problem je bio u velikoj besparici, tražilo se rješenje kako doći do novaca za put u Sloveniju.

Na kraju je predsjednik kluba Božidar Vidan pronašao spasonosno rješenje: kao direktor splitske firme *Hrana* odvojio je jednu količinu brašna koja se prodala i tako se došlo do spasonosnih novaca...

Trener i igrač Branko Radović mogao je tako odrediti igračice za kvalifikacije. To su bili Zoran Antonini, Ivica Piplović, Igor Katunarić, Petar Mijač, Miho Poduje, Vinko Bajrović, Rato Tvrdić, Lovre Tvrdić, Ivica Ninčević, Zdenko Prug, Petar Skansi i Božidar Murgić.

Prethodne godine *Split* je igrao kvalifikacije za ulazak u Prvu ligu u Kragujevcu. U konkurenciji *Proleter* (Zrenjanin), *Borca* (Čačak), *Slobode* (Tuzla), *Ljubljane* i domaće *Zastave*, momčad *Splita* je s dvije pobjede (protiv *Ljubljane* 86-79 i *Slobode* 80-65) i tri poraza (*Borac* 80-94, *Zastava* 63-70 i *Proleter* 71-90) osvojila četvrto mjesto. Novi prvoligaši te 1962. godine postali su *Zastava* iz Kragujevca i *Proleter* iz Zrenjanina.

Drama protiv Radničkog

Godinu dana kasnije *Split* je bez problema osvojio prvenstvo Dalmacije. Svladani su sinjski *Tekstilac* sa 108-65, šibenski *Partizan* 117-31 i dubrovački *Jug* 119-52. Završni turnir za prvaka Hrvatske, koji je trebao dati predstavnika za Velenje, održan je u Ogulinu. Najveći favorit bila je momčad *Radničkog* iz Slavenskog Broda. Sudjelovali su još zagrebački klubovi *Elektro-stroj* i *Trešnjevka*.

U prvoj utakmici *Split* je dobio *Elektro-stroj* 73-60, potom su bili bolji od *Trešnjevke* rezultatom 61-51. O prvaku Hrvatske odlučivala je utakmica *Split-Radnički*. Velika drama, *Split* je pobijedio 54-53. Vodstvo *Radničkog* se žalilo na suđenje. Zanimljivo je da su tu utakmicu sudili Jovan Kosijer, poslije izvrsni sportski novinar i Mirko Novosel, kasnije legendarni trener *Lokomotive* (*Cibone*) i reprezentacije Jugoslavije. Delegat je bio Vladimir Anzulović Zula, kasnije poznati televizijski komentator.

Tako su košarkaši *Splita* ostvarili pravo sudjelovanja na kvalifikacijama za ulazak u Prvu ligu, a prvu utakmicu na kvalifikacijskom turniru u Velenju protiv *Mlade Bosne* Splićani su dobili 73-60. Druga utakmica protiv beogradske *Slobode*, na kraju se pokazala kao utakmica odluke. Beograđani su vodili cijelu utakmicu

Košarkaši Splita: Rato Tvrđić, Petar Skansi i Zdenko Prug iz mladih dana kada su počeli igrati košarku u Splitu.

do pred sam kraj, a onda se razmahao Branko Radović.

U posljednje 4 minute postigao je čak 16 koševa i odveo svoju momčad do pobjede od 86-84. Nakon toga momčad *Splita* je dobila *Radnički* 78-58 i sve je bilo jasno. Splićani su bili na pragu ulaska u Prvu ligu. Pobijedili su i *Ivangrad* 89-62, izgubili nebitni dvoboj od *Slovaña* 89-62 i tako kao drugoplasirana momčad kvalifikacija ušli u Prvu jugoslavensku ligu.

Radović zacrtao put slave

Na splitskoj željezničkoj stanici okupili su se najvjerniji simpatizeri, članovi uprave i kompletni ženski sastav *Splita* da dočeka svoje junake. Sa svih strana uzvici veselja i podrške. Branko Radović je u listopadu 1963. zacrtao put slave budućim naraštajima košarkaša iz *Splita*.

Kao trener osvojio je prvo državno prvenstvo 1971., tada već pod imenom *Jugoplastika*. Bio je to prvi korak na putu do trostrukog (i to uzastopnog!) naslova europskih prvaka petnaestak godina poslije...

LITERATURA:

Vinko Bajrović- Milorad Bibić, *Od Starog placa do vrha Europe*, Slobodna Dalmacija, Split 2005.

Branko Radović (Dubrovnik, 5. XII 1933 - Split, 18. XI. 1993.) Kao student igrao je košarku u Zagrebu i Beogradu. U prvenstvu Jugoslavije 1959. bio je najbolji strijelac lige ispred legendarnog Radivoja Koraća. Odigrao je, kao vrsni igrač, 35 utakmica za reprezentaciju Jugoslavije. Njegovim povratkom

u *Split* 1960. počinje uzlazni put splitske muške košarke. Godine 1963. uvodi momčad *Splita* u Prvu jugoslavensku ligu, a već 1971. osvaja prvo državno prvenstvo pod imenom *Jugoplastika*. Od tada počinju slavni dani splitske košarke, a za Branka Radovića možemo reći da je otac splitske muške košarke. Za svoje zasluge primljen je, kao počasnika 2007., u Kuću slave splitskog športa.

Momčad Splita koja je izborila ulazak u jugoslavensku Prvu ligu 1963. u Velenju.

Slijeva stoje: Božidar Škaro - tehniko, Branko Radović, Petar Skansi, Lovre Tvrđić, Ivica Ninčević, Miho Poduje, Zdenko Prug, Vinko Bajrović, Zdenko Prijčić - pomoćni trener.

Čuče: Ratimir Tvrđić, Ivica Piplović, Zoran Antonini, Igor Katunarić i Petar Mijić